

คำวินิจฉัยคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ

วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

๑. ชื่อผู้ร้อง
๑) นายสุนทร สุชา คนพิการทางการเห็น อายุ ๒๔ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑/๒ หมู่ ๔ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
๒) นายณัฐวิทย์ พูนนวล คนพิการทางการเห็น อายุ ๒๔ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๕๒/๓ หมู่ที่ ๙ ตำบลขนอม อำเภอกขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
๓) นายถาวรวัฒน์ สุทธิพงษ์ คนพิการทางการเห็น อายุ ๒๔ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๕๒ ซอยสุชา ๑ แขวงวัดราชบพิธ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
๔) นายอิสระ วัฒนวิโรจน์กุล คนพิการทางการเห็น อายุ ๒๐ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๔๖๐/๑-๒ ถนนกรุงเกษม แขวงวัดเทพศิรินทร์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร
๕) นางสาวเกศสุดา เดชสุภา คนพิการทางการเห็น อายุ ๒๕ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๙๙/๙ หมู่ ๑๘ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอกคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
๖) นายสุกฤษฎี พูลเพียร คนพิการทางการเห็น อายุ ๒๖ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๙๙/๓ หมู่ ๘ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอกคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

๒. องค์กรเอกชนที่เป็นเหตุแห่งการร้องขอ

บริษัท โกลเด้น โดนต์ (ประเทศไทย) จำกัด

๓. เหตุแห่งการร้องขอ

ผู้ร้องร้องว่า บริษัท โกลเด้น โดนต์ (ประเทศไทย) จำกัด รับผู้ร้องทั้ง ๖ คน เป็นลูกจ้างโดยให้ทำงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เดือนละ ๒ วัน แต่ไม่เคยมอบหมายงานให้ผู้ร้องทั้ง ๖ คนทำเลย อันเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ

๔. ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในเรื่องที่มีการร้องขอ

๔.๑ ข้อเท็จจริง

ผู้ร้องทั้ง ๖ คน ได้ยื่นคำร้องตามแบบ ขป.๑ ขอให้คณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการพิจารณาวินิจฉัยว่า การที่บริษัท โกลเด้น โดนต์ (ประเทศไทย) จำกัด ให้ผู้ร้องทั้ง ๖ คน ทำงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยให้ทำงานเดือน ๒ วัน แต่ไม่เคยมอบหมายงานให้ทำเลยเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ หรือไม่ ต่อมากรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้มีหนังสือที่ พม ๐๖๐๕/๔๙๘๖ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๗ หนังสือที่ พม ๐๖๐๕/๕๔๒๔ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ และหนังสือที่ พม ๐๖๐๕/๖๐๙๔ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ขอความร่วมมือสำนักงานประกันสังคมตรวจสอบข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว ซึ่งสำนักงานประกันสังคมได้มีหนังสือที่ รง ๐๖๓๑/๕๗๙ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ แจ้งว่าได้ดำเนินการยกเลิกสถานะการเป็นผู้ประกันตนของผู้ร้องทั้ง ๖ คนแล้ว พร้อมทั้งดำเนินคดีกับนายจ้างในการให้ข้อเท็จจริงอันเป็นเท็จต่อสำนักงานประกันสังคม และกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้มีหนังสือที่ พม ๐๖๐๕/๔๙๘๗ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๗ ขอความร่วมมือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแจ้งศูนย์บริการนักศึกษาพิการ (DSS) มหาวิทยาลัยต่างๆ ว่าการการกระทำของเจ้าหน้าที่ศูนย์ DSS ดังกล่าวข้างต้นทำให้นักศึกษาพิการเดือดร้อน

เสียหายและเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีหนังสือที่ ศธ ๐๕๐๘/๕๓๓๓ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ แจ้งว่า สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ทำหนังสือแจ้งให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีศูนย์บริการนักศึกษาพิการให้ความร่วมมือตรวจสอบและกำกับกำกับการดำเนินงานด้านการจ้างงานคนพิการให้ถูกต้อง เพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่ขัดต่อกฎหมายแล้ว กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ตรวจสอบข้อมูลจากฐานข้อมูลการจ้างงานคนพิการของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแล้วพบว่าบริษัท โกลเด้น โดนต์ (ประเทศไทย) จำกัด มีการแจ้งรายชื่อคนพิการที่บริษัท โกลเด้น โดนต์ (ประเทศไทย) จำกัด จ้างเป็นลูกจ้างมีรายชื่อตรงกันกับชื่อของผู้ร้องทั้ง ๖ คน ในการประชุมคณะอนุกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ ผู้แทนจากสำนักงานประกันสังคมได้ชี้แจงว่าคนพิการจำนวน ๖ คน ที่ร้องเรียนมาจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวพบว่าคนพิการทั้งหมดทำงานทางอินเทอร์เน็ต โดยนายจ้างจ้างให้ทำงาน ๒ วัน ให้ค่าจ้างวันละ ๓๐๐ บาท ทำให้ได้รับค่าจ้างต่อเดือน ๖๐๐ บาท ซึ่งฐานตามกฎหมายประกันสังคมการนำส่งเงินเข้าประกันสังคมมีฐานขั้นต่ำคือ ๑,๖๕๐ บาท ผู้ประกันตนต้องนำส่งเดือนละ ๘๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕ ของเงินเดือน ๑,๖๕๐ บาท กรณีของผู้ร้องทั้ง ๖ คน จึงไม่ถึงเป็นลูกจ้างตามกฎหมายประกันสังคม และสำนักงานประกันสังคมได้นำชื่อผู้ร้องทั้ง ๖ คนออกจากระบบประกันสังคมแล้ว ผู้แทนกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้ชี้แจงว่าการเป็นนายจ้าง ลูกจ้าง ที่สำคัญประเด็นหนึ่งคือ นายจ้างต้องมีอำนาจบังคับบัญชา แต่ในกรณีของคนพิการทั้ง ๖ คนนี้เป็นการทำงานที่บ้านระยะเวลาในการทำงานก็ไม่ได้กำหนด จึงขาดองค์ประกอบของการเป็นนายจ้างและลูกจ้าง และผู้แทนกรมสรรพากรได้ชี้แจงว่าหากทางคณะอนุกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการมีข้อมูลการทุจริตสามารถส่งมาให้กรมสรรพากรตรวจสอบได้ โดยกรมสรรพากรจะมีการตรวจสอบการเสียภาษีของสถานประกอบการได้ทั้งระบบ หากเสียภาษีไม่ถูกต้องก็จะขอให้ดำเนินการแก้ไข ถ้าไม่แก้ไขอาจต้องเสียค่าปรับตามมาตรา ๓๗ แห่งประมวลรัษฎากร ผู้แทนบริษัท โกลเด้น โดนต์ (ประเทศไทย) จำกัด ได้ชี้แจงว่าบริษัทฯ ได้ช่วยเหลือนักศึกษาอยู่หลายๆ กลุ่ม เช่น เด็กนักศึกษาที่เป็นชาวเขา บริษัทฯ ก็ให้ทุนการศึกษามาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ สำหรับการรับนักศึกษาตาบอดเข้ามาทำงานในบริษัทฯ สืบเนื่องมาจากผู้อำนวยการฝ่ายบุคคลได้ดูรายการโทรทัศน์ช่องหนึ่ง มีนักศึกษากลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นนักศึกษาพิการอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงได้คิดโครงการขึ้นมาว่าจะช่วยเหลือนักศึกษากลุ่มนี้ จึงได้ติดต่อไปยังมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยประสานงานกับอาจารย์ที่เป็นผู้ดูแลศูนย์บริการนักศึกษาพิการ หลังจากที่ได้เข้าไปคุยกับน้องๆ นักศึกษาแล้วพบว่า เป็นนักศึกษาพิการทางการเห็นเป็นส่วนใหญ่ บริษัทฯ จึงวางแผนงานให้นักศึกษาพิการเหล่านี้ทำเป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มที่ ๑ จะทำงานเกี่ยวกับ internet โดยแบ่งลักษณะงานที่เกี่ยวกับฝ่ายบุคคลคือ งานหาใบสมัครซึ่งบริษัทฯ เข้าใจว่าน้องนักศึกษาพิการสามารถใช้ internet ได้ตามปกติ จึงเป็นงานที่เกี่ยวกับฝ่ายบุคคล กลุ่มที่ ๒ จะเกี่ยวข้องกับงานด้านการตลาด กลุ่มที่ ๓ งานเกี่ยวข้องกับลูกค้า การเข้าไปดูการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ของลูกค้าและการทำงานของนักศึกษา บริษัทฯ ได้กำหนดให้ทำงานเป็นอาทิตย์ อาทิตย์ละหนึ่งวันแล้วแต่ว่านักศึกษาพิการจะสะดวกทำงานในวันไหนบริษัทฯ จึงไม่สามารถกำหนดได้ว่า นักศึกษาพิการจะต้องส่งงานในวันไหน โดยจะจ่ายเงินค่าจ้างตามผลงานที่ทำเนื่องจากนักศึกษาพิการบางรายติดภารกิจเรื่องการเรียนรู้และมีนักศึกษาสมัครเข้าร่วมโครงการดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ในการปฏิบัติตามกฎหมายการจ้างงานคนพิการประจำปี ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๕ บริษัทฯ ได้จ่ายเงินแทนการจ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตลอด แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ พบว่าบริษัทฯ มีโครงการช่วยเหลือนักศึกษาคนพิการเจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ จึงเข้าใจว่าการช่วยเหลือนักศึกษาพิการตามกรณีข้างต้น ถือว่าเป็นการจ้างงานคนพิการได้ตามกฎหมายจึงได้นำรายชื่อนักศึกษาที่บริษัทฯ ให้การช่วยเหลือมารายงานการปฏิบัติตามกฎหมายจ้างงานคนพิการซึ่งก่อนที่บริษัทฯ จะเข้ามาชี้แจงกับคณะอนุกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ บริษัทฯ ได้เข้าไปชี้แจงกับสำนักงานประกันสังคมซึ่งสำนักงานประกันสังคมได้แจ้งว่าลักษณะงานที่บริษัทฯ ได้ให้นักศึกษาพิการทำนั้นมีลักษณะเป็นการให้ทุนการศึกษามากกว่า ที่ผ่านมามีบริษัทฯ เข้าใจว่ากลุ่มพนักงานที่บริษัทฯ ต้องยื่นประกันสังคมนั้นรวมทุก

กลุ่มที่ได้รับค่าจ้างจากบริษัทฯ ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาฝึกงาน หรือนักศึกษาฝึกการบริษัทฯ ก็จ่ายเงินเข้าประกันสังคมทั้งหมด และสำนักงานประกันสังคมก็ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ถ้าเป็นกลุ่มนักศึกษาฝึกการไม่ต้องส่งเงินเข้าสำนักงานประกันสังคม ขณะนี้บริษัทฯ ได้แจ้งชื่อนักศึกษาฝึกการออกจากระบบสำนักงานประกันสังคมทั้งหมดแล้ว ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ทราบปัญหาดังกล่าวนี้ภายหลังจากมีเรื่องร้องเรียนจากน้องๆ นักศึกษาแล้ว ซึ่งบริษัทฯ ได้มอบหมายเจ้าหน้าที่มาชี้แจงกับกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแล้วครั้งหนึ่ง และในการเข้ามาชี้แจงในวันนี้ก็เพื่อจะขอคำแนะนำเพื่อบริษัทจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

๔.๒ ข้อยกกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

มาตรา ๑๕ การกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ มาตรการ โครงการ หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลใดในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ จะกระทำมิได้

การกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงการกระทำหรืองดเว้นการกระทำที่แม้จะมีได้มุ่งหมายให้เป็นการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการโดยตรง แต่ผลของการกระทำนั้นทำให้คนพิการต้องเสียสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้รับเพราะเหตุแห่งความพิการด้วย

การเลือกปฏิบัติที่มีเหตุผลทางวิชาการ จารีตประเพณี หรือประโยชน์สาธารณะสนับสนุนให้กระทำได้ตามความจำเป็นและสมควรแก่กรณี มิถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง แต่ผู้กระทำการนั้นจะต้องจัดให้มีมาตรการช่วยเหลือเยียวยาหรือรักษาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์แก่คนพิการตามความจำเป็นเท่าที่จะกระทำได้

๒. พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๓๘ ความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ สิ้นสุดลง เมื่อผู้ประกันตนนั้น เมื่อสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง ในกรณีที่ผู้ประกันตนที่สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างตาม (๒) ได้ส่งเงินสมทบครบตามเงื่อนไขเวลาที่กำหนดให้เกิดขึ้นตามบทบัญญัติในลักษณะ ๓ แล้ว ให้ผู้นั้นมีสิทธิตามบทบัญญัติในหมวด ๒ หมวด ๓ หมวด ๔ และหมวด ๕ ต่อไปอีกหกเดือนนับแต่วันที่สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง หรือตามระยะเวลาที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อความในแบบรายการที่ได้ยื่นไว้ต่อสำนักงานเปลี่ยนแปลงไป ให้นายจ้างแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนด เพื่อขอเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดจากเดือนที่มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

มาตรา ๔๗ นายจ้างผู้ใดยื่นแบบรายการตามมาตรา ๓๔ หรือแจ้งเป็นหนังสือขอเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการตามมาตรา ๔๔ โดยเจตนากรอกข้อความเท็จในแบบรายการ หรือแจ้งการเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงเป็นเท็จในหนังสือแจ้งขอเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๕. เหตุผลแห่งการวินิจฉัยและการออกคำสั่ง

จากการรับฟังข้อเท็จจริงประกอบกับข้อยกกฎหมายการจ้างงานคนพิการแล้ว คณะอนุกรรมการขจัด การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการเห็นว่าข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ว่า การกระทำ ของบริษัท โกลเด้น โคนัท (ประเทศไทย) จำกัด ดังกล่าว เป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่ เป็นธรรมต่อคนพิการ หรือไม่

๖. การวินิจฉัยและการออกคำสั่งในประเด็นแห่งการร้องขอ

ประเด็นที่ต้องพิจารณาคือกรณีนี้มีความมุ่งหมายที่จะให้คนพิการทำงานจริง คณะอนุกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ พิจารณาแล้วเห็นว่าประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ นักศึกษาคนพิการทางการเห็นขอให้นำชื่อตนเองออกจากการใช้สิทธิรักษาพยาบาลประกันสังคมเมื่อพิจารณาจากกฎหมายประกันสังคม ซึ่งกำหนดการนำส่งเงินเข้าประกันสังคมว่าลูกจ้างต้องมีฐานค่าจ้างไม่ต่ำกว่า ๑,๖๕๐ บาท กรณีของผู้ร้องทั้ง ๖ คน จึงไม่ถือเป็นลูกจ้างตามกฎหมายสำนักงานประกันสังคม และเมื่อสำนักงานประกันสังคมได้นำชื่อผู้ร้องทั้ง ๖ คน ออกจากระบบประกันสังคมแล้วจึงไม่มีเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการอีก

เห็นสมควรยุติเรื่อง

ประเด็นที่ ๒ ความเป็นนายจ้างลูกจ้างระหว่างผู้ร้องทั้ง ๖ คนกับบริษัท โกลเด้น โคนัท (ประเทศไทย) จำกัด เมื่อพิจารณาจากมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ บริษัท โกลเด้น โคนัท (ประเทศไทย) จำกัด มิได้มีความมุ่งหมายที่จะให้ผูกพันตนเป็นนายจ้างกับผู้ร้อง ทั้งยังไม่มีนิติสัมพันธ์ในฐานะนายจ้างลูกจ้างกับผู้ร้อง จึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ร้องทั้ง ๖ คน เป็นลูกจ้างของบริษัทฯ จึงถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ คณะอนุกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการจึงมีคำสั่งให้บริษัท โกลเด้น โคนัท (ประเทศไทย) จำกัด ไปดำเนินการปฏิบัติตามกฎหมายจ้างงานคนพิการให้ถูกต้อง ต่อไป

ประเด็นที่ ๓ ตรวจสอบว่าบริษัท โกลเด้น โคนัท (ประเทศไทย) จำกัด มีการนำเงินค่าจ้างที่ได้จ้างผู้ร้องทั้ง ๖ คน ไปหักลดหย่อนภาษีเกินกว่าความเป็นจริง หรือไม่

คณะอนุกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการเห็นว่าเป็นหน้าที่ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ที่ต้องไปดำเนินการตรวจสอบกับกรมสรรพากรต่อไป

ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์

ประธานอนุกรรมการ

ศาสตราจารย์พิเศษ กุลพล พลวัน

อนุกรรมการ

นายถนัด บุญสัมพันธ์

อนุกรรมการ

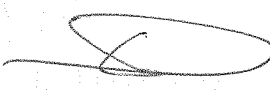
นายประยัต ตีอ่อง

อนุกรรมการ

นายอนุชา รัตนสินธุ์

อนุกรรมการ

นายชัยรัตน์ แสงอรุณ

อนุกรรมการ

นายไพรัช พรสมบูรณ์ศิริ

อนุกรรมการ

นางสุทธินิ เมธีประภา

อนุกรรมการ